

PRAKTIJKWAARNEMING IN GRIEPEPIDEMIE DOOR
GEMOBILISEERDE ARTSEN.

In het *Tijdschrift* van 23 November 1918 deelt dr. SIKKEL mede, dat hij den inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht verzocht heeft, alle vrijkomende gemobiliseerde artsen „ter beschikking” van het informatie-bureau te stellen. Volgens een mededeeling van dr. SCHREVE zijn op deze wijze ongeveer 50 collegae uitgezonden tot het waarnemen van burgerpraktijk. Ook ondergeteekende behoorde tot hen. Zonder dat naar eenig persoonlijk belang werd gevraagd of een keuze werd voorgelegd, werd ik plotseling naar een plaatsje in het hooge noorden „gedirigeerd”. Als mobiele (op zijn Nederlandsch: meubel) wordt men „gedirigeerd”, zoo maar zonder meer. Ik zou bescheiden willen vragen, of de minister van oorlog een arts, die zich verbonden heeft het land als militair arts te dienen, kan opdragen een willekeurige burgerpraktijk waar te nemen. Ik ben niet genoeg op de hoogte van de desbetreffende wetten, maar acht het mogelijk, dat de regeering, in tijd van epidemieën, het recht heeft aan artsen op te dragen deze te bestrijden. Maar dan moet dit gelden voor alle artsen, en niet alleen voor hen, die toevallig tijdens de epidemie gemobiliseerd zijn. Immers wij zijn niet gemobiliseerd tegen den „Spaanschen” vijand, maar ter handhaving van onze neutraliteit.

Na vier jaren op martiale wijze Aesculaap te hebben gediend, is het denkbeeld weinig aalokkelijk nog eens opnieuw en onvrijwillig het zwaard als griepbestrijder te moeten aangorden.

Ongeveer vijftig artsen zijn door het legerbestuur ter beschikking gesteld; dezen konden dus voor het leger gemist worden. Naar mijn meening hadden dan 50 artsen gedemobiliseerd of met verlof moeten worden gezonden. Hun had dan kunnen worden verzocht, of zij ook genegen waren een bepaalde praktijk waar te nemen en zij hadden hun billijke eischen en persoonlijke belangen kunnen doen gelden. Nu wordt niet gevraagd, of men psychisch of physisch geschikt is voor een bepaalde praktijk, of men in zijn particulier leven wordt gedupeerd, men moet eenvoudig.

Over de vergoeding wegens het waarnemen wordt met geen woord gerept. Is het de bedoeling, zieken collegae gratis aan waarnemers te helpen, of hebben de waarnemers recht op het gebruikelijke honorarium? Meestal wordt dit laatste gegeven, maar officieel is hieromtrent niets bekend. In ieder geval is een ruime vergoeding of toelage billijk, omdat ten eerste de waarnemer een praktijk op zich neemt, die dubbel zoo zwaar is als normaal, en ten tweede, omdat hij in zijn standplaats zijn kamers of pension moet doorbetalen.

Tenslotte nog iets. Het nitzenden van waarnemers schijnt niet van één centrale uit te gaan; althans den dag na aankomst in de plaats mijner bestemming, kwam nog een collega zich melden, uitgezonden door het Roode Kruis. Het Informatie-bureau zendt waarnemers, het Roode Kruis zendt waarnemers, en de Centrale Gezondheidsraad vraagt waarnemers. Dit moet verwarring geven.

Mogen deze opmerkingen tot een betere regeling van het uitzenden van waarnemers bijdragen.

Amersfoort,
26 November 1918.

J. WIJNBRANS,
res. off. v. gez. 2de kl.

BRIEFWISSELING.

STERREWICHELARIJ.

Collega PIPER, Lijdenburg, Transvaal, zendt mij, naar aanleiding van mijn opstellen van twee jaar geleden over dit onderwerp, een viertal uitknipsels uit de *Sunday-Times* van Johannesburg: advertenties van astrologen, welke voor 2s. 6d. verzekeren „de mysteries van het leven” te onthullen, een blik in het lot „from cradle to grave” te